

VONDeLing

Nieuwsbrief van het Vicariaat ONDerwijs

Nr 7- juli 2013

Redactioneel

Goede mensen,

Het is een oud, nuttig, maar soms vervelend spreekwoord dat zegt: "De tijd gaat snel, gebruik hem wel." Vooral als we vakantie hebben, worden we niet graag herinnerd aan de snelle gang van de tijd. Elk moment willen we dan langzaam en aandachtig genieten, zonder aan de tijd te denken. Zwitserland is van oudsher het land waar men voor ons aan de tijd denkt. Een groot deel van de Jura is er aan gewijd. Ze maken er horloges van de meest verbazende verscheidenheid: horloges met muziek, met jaartallen, met lichtende randen, horloges voor duikers, voor ruimtevaarders, voor blinden, ...

Hoe mooi men ze ook maakt, deze onmisbare dingetjes aan de pols zijn tegelijkertijd lelijke tirannen in ons leven. Sommige mensen zijn slaaf van hun horloge. Vroeger was zwemmen daarom nuttig; maar sinds de waterdichte horloges gaat dat niet meer op. Wie slaaf wil zijn kan slaaf blijven. Toch een goede raad: beproef het tijdens uw vakantie af en toe eens zonder uw tiran.

Trouwens, er is nog steeds de klok voor wie dicht genoeg bij een kerk verblijft. Vroeger wist men aan het aantal luidende klokken of het een rijk of een arm huwelijk, een rijke of een arme uitvaart betrof. Gelukkig krijgt nu iedereen hetzelfde geluid. Tijdens een vakantie in de Apennijnen hoorde iemand zo klokken uit drie kerken. De twee meest verwijderde hadden elk vier klokken, de dichtstbijzijnde maar één. Gezamenlijk speelden ze een vrolijk wijsje waar 'zijn' kerkje ook aan meedeed, maar die kon alleen maar 'beng' zeggen. Op die 'beng' zat hij telkens te wachten. Eerst heeft hij er mee gelachen, vervolgens vond hij het symbolisch voor het leven. Een klokkenluider klautert in zijn toren om een paar slagen op de klok te geven. Die van de verste kerken hebben tenminste werk: vier klokken! De dichtstbij slaat alleen 'beng', precies op tijd, niet te vroeg, niet te laat. Daarna keert hij tevreden naar huis.

Moge zo uw en mijn vakantie zijn: de juiste slag in het samenspel.

Het vicariaat onderwijs gaat nu beide doen: het uurwerk afdoen om aan te sterken zodat we in het samenspel met jullie allen, na de vakantie, de juiste slag kunnen slaan. Jullie mogen heel wat nieuws van ons verwachten bij de eerste slag van het volgende schooljaar.

Fons Uytterhoeven
bisschoppelijk afgevaardigde voor het onderwijs

Vicariaat Onderwijs
Mechelen-Brussel

Colofon

Elektronische
Nieuwsbrief van het
Vicariaat Onderwijs
Aartsbisdom
Mechelen-Brussel

Frederik De Merodestraat
18, 2800 Mechelen

Tel: 015 29 84 01 (02)

Fax: 015 29 84 03

E-mail:

vic.onderwijs.mb@kerknet.be

Website:

www.kerknet.be/vic.onderwijs.mb

Versijnt een 4-tal keer per
jaar.

Redactie:

Guido François

Fons Uytterhoeven

Ver. Uitgever:

Fons Uytterhoeven

Inhoud:

Redactioneel	1
Actualia	2
Vieringen, conferenties	18
Personalía	20

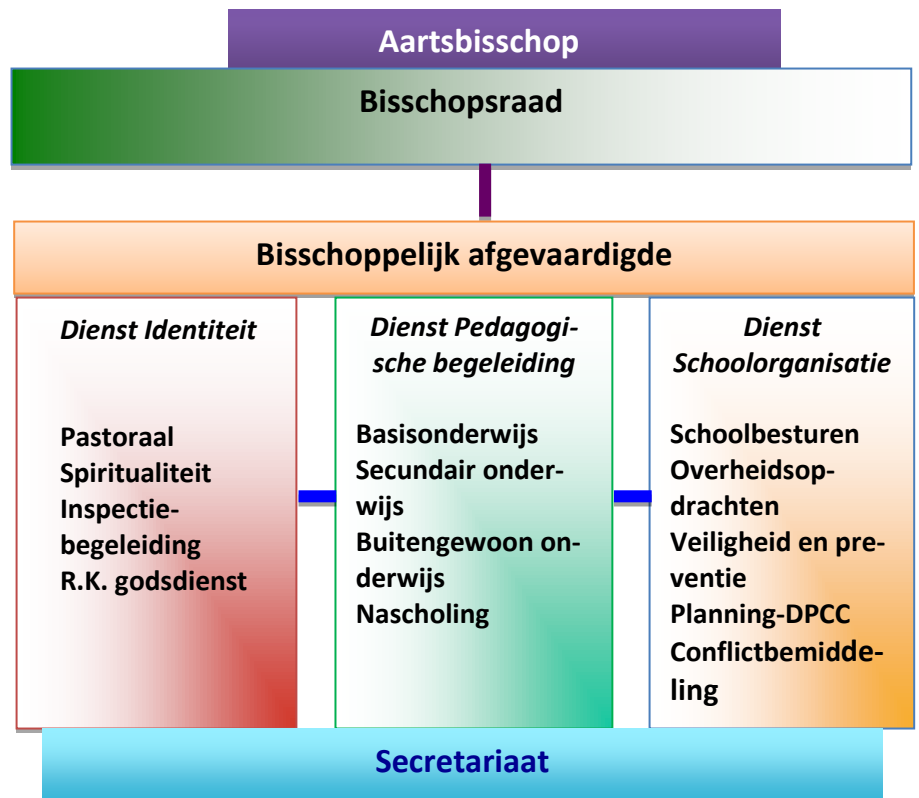
Actualia

Vicariaat Onderwijs herstructureert zijn diensten Nieuwe dienst Identiteit

De oprichting van een nieuwe dienst Identiteit en de naamsverandering van de andere diensten vormen het sluitstuk van een reorganisatie van het Vicariaat Onderwijs die bisschoppelijk afgevaardigde voor het onderwijs Fons Uytterhoeven al jaren voorbereidt.

In toespraken op congressen voor het basis- en het secundair onderwijs heeft Fons Uytterhoeven het Vicariaat Onderwijs al geregeld vergeleken met een drie-eenheid. De drie diensten functioneren elk op zichzelf maar vormen samen het Vicariaat Onderwijs. Die drie diensten waren volgens het huidige organogram de ‘diocesane pedagogische begeleiding’, onder leiding van *Guido Vandevenne*, de ‘dienst katholiek onderwijs’, met *Guido François* als coördinator en de dienst inspectie en begeleiding rooms-katholieke godsdienst. Die laatste dienst werd voorlopig gecoördineerd door de bisschoppelijk afgevaardigde. In de nieuwe structuur krijgt laatstgenoemde dienst de naam ‘*Dienst Identiteit*’, met *Jürgen Mettepenningen* als directeur. De diocesane pedagogische begeleiding heet voortaan de ‘*Dienst Pedagogische begeleiding*’ en de dienst Katholiek onderwijs wordt omgedoopt tot de ‘*Dienst Schoolorganisatie*’, een benaming die beter de inhoud dekt. De beide Guido’s zijn er respectievelijk ‘directeur’ van. Ziehier het nieuwe organogram:

Vicariaat onderwijs Mechelen-Brussel

De hele reorganisatie vindt ook zijn vertaling in het nieuwe logo en de nieuwe huisstijl van het Vicariaat Onderwijs. Dat logo zal vanaf begin volgend schooljaar officieel in gebruik worden genomen, samen met de lancering van de volledig hernieuwde website. Het takenpakket van de diensten Pedagogische begeleiding en Schoolorganisatie blijft hetzelfde. De Dienst Identiteit zal de coördinatie voeren over de inspectie en begeleiding godsdienst en zal de schoolbesturen en scholen ook bijstaan op het vlak van identiteit en van pastoraal op school. Wat u er precies van mag verwachten zal duidelijk worden in de loop van het volgende schooljaar.

Het hele directieteam van het Vicariaat Onderwijs samen op de foto. Van links naar rechts: Guido Vandevenne, Jürgen Mettepenningen, Fons Uytterhoeven en Guido François

Raamovereenkomsten
Bisdommen
 Antwerpen Gent Hasselt Mechelen - Brussel

Overheidsopdrachten Geen ontsnappen meer aan

De kogel is door de kerk. Vanaf 1 juli 2013 zijn alle aspecten van de wet overheidsopdrachten integraal van toepassing. Daarmee komt er (voorlopig?) een einde aan de onduidelijkheden waardoor sommigen meenden de wet niet te moeten volgen. Ondanks het feit dat we al enkele jaren de schoolbesturen van het vrij gesubsidieerd onderwijs op het hart drukken dat de wetgeving eigenlijk al een tijd toegepast dient te worden, blijken vele vzw's nu pas ten volle overtuigd te zijn dat ze echt in actie moeten schieten. We moeten wel toegeven dat juristen elkaar op dat vlak tegenspreken. Paniek is nergens goed voor, maar toch kijken sommige besturen met bezorgdheid naar de toekomst: welke contracten mogen we nu nog afsluiten? Wat met contracten die binnenkort aflopen en waarvoor we de tijd niet meer hebben om een gepaste procedure op te starten? Hoe streng zal de verificateur erop toezien dat we de regels volgen? Is er geen overgangsperiode?

Dergelijke vragen leven bij heel wat besturen, zowel van scholen als van andere organisaties die activiteiten van maatschappelijk belang organiseren en voor meer dan 50% gesubsidieerd worden met overheidsmiddelen. Zij hebben vooral nood aan begrijpbare regelgeving en praktische modellen, die voldoende garanties bieden dat ze juridisch in orde zijn. De gevolgen van fouten in de bestekken en in de toepassing van de procedu-

Nuttige informatie

- Initiatietekst overheidsopdrachtenregelgeving
- Gunningsdraaiboek
- Modellen
- Dit alles op :

Website Vlaamse overheid : <http://www.bestuurszaken.be/overheidsopdrachten>
 Website Federale overheid : <http://www.publicprocurement.be/portal/page/portal/pubproc>
 Website Vlaamse Maatschappij voor Sociale Huisvesting <http://www.vmsw.be/nl/professionelen/wetgeving/overheidsopdrachten>

Afbeelding: één van de dia's van de presentatie die leden van de werkgroep I.R.O. gebruiken in infosessies over de wet Overheidsopdrachten

Eén van die opdrachtcentrales is de vzw I.R.O. (Interdiocesane Raamovereenkomsten Onderwijs), opgericht door de bisdommen Antwerpen, Gent, Hasselt en het aartsbisdom Mechelen-Brussel. Vzw I.R.O. organiseert al enkele jaren zogenaamde 'raamcontracten' voor de hele grote dossiers: aardgas, elektriciteit, huisbrandolie, kantoorpapier en recent nog Handboeken basisonderwijs en mobiele telefonie en mobiel dataverkeer.

Tijdens het voorbije trimester gunde de vzw I.R.O. de opdracht 'handboeken basisonderwijs' aan Standaard Boekhandel voor de bisdommen Antwerpen, Hasselt en Mechelen-Brussel en aan Boekhandel De Stip voor het bisdom Gent. In ons bisdom tekenden 64 scholen in op dat contract. Elke school ontving begin juli een enquêteformulier waarmee vzw I.R.O. alle aspecten van het contract handboeken wil evalueren. Er zijn ongetwijfeld verbeteringen aan te brengen, zodat we naar volgend schooljaar een beter bestek en een betere procedure kunnen aanbieden.

Hoewel de contracten voor *aardgas en elektriciteit* nog maar vanaf 1 januari 2013 aan het lopen zijn en tot 31 december 2014 geldig zijn, wordt het de hoogste tijd voor vzw I.R.O. om de volgende contracten voor te bereiden voor de jaren 2015 en 2016 (en mogelijk 2017). Redenen: er is veel voorbereiding aan en we willen in 2014 een gunstige periode bepalen om de prijs voor elektriciteit vast te klikken. In september 2013 zullen we alle schoolbesturen en aanverwante instellingen aanschrijven om via de website www.ro-bisdommen.be in te tekenen voor de volgende energiecontracten. Dat geldt ook voor *huisbrandolie*, waarvoor de huidige contracten van de verschillende bisdommen aflopen op 30 april 2014. Het najaar belooft dus weer erg druk te worden.

De vzw I.R.O. kan op dit ogenblik niet nog meer hooi op haar vork nemen. Daarvoor moeten we uitzicht hebben op een versterking van het personeelsbestand. We hopen daar een oplossing voor te vinden. De vragen van scholen en schoolbesturen zijn immers talrijk en prangend. Ze zijn blij dat I.R.O. contracten onderhandelt voor de hele grote dossiers, maar ze voelen zich nog wat in de steek gelaten voor alle overheidsopdrachten die ze zelf zouden moeten uitschrijven en afhandelen. Afhankelijk van de geraamde bedragen kunnen daar ook opdrachten bij zijn die nationaal of Europees aanbesteed moeten worden (drempelbedragen respectievelijk € 85 000 en € 200 000). Ook voor bedragen tussen € 8500 en € 85 000 vergt de onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking vaak heel wat werk. Meestal is er toch een bestek nodig en er zijn bepaalde richtlijnen waaraan opdrachtgevers zich dienen te houden.

De vzw I.R.O. denkt aan het verspreiden van een beknopt stappenplan en aan het organiseren van infosessies met ook praktische workshops tijdens het schooljaar 2013-2014. In de loop van september-oktober 2013 komt de vernieuwde website van het Vicariaat Onderwijs online en daar voorzien we in een rubriek veel gestelde vragen. Alle baten helpen.

Schoolbesturen voor grote uitdaging

Presentatie rapport Ronde van schoolbesturen en aanzet tot verdere gesprekken

Verschillende sectoren in onze maatschappij zoeken naar synergieën en schaalvergroting om de huidige en toekomstige uitdagingen aan te kunnen. Het meest recente voorbeeld daarvan zijn de uitgevergroepen Corelio en Concentra, die een joint venture aangaan om op die manier elkaar te versterken en beter stand te houden en te groeien op de concurrentiële krantenmarkt. Ook schoolbesturen zullen wellicht niet kunnen ontsnappen aan dat soort evoluties, zij het niet helemaal om dezelfde redenen.

Een 8ste etappe van de Ronde van schoolbesturen vond plaats op 16 april 2013 in het Don Bosco Onderwijscentrum in Oud-Heverlee

Gastheer Jos Van Eyken gaf op 16 april toelichting bij de 'Hoekstenen van een kwaliteitsvol bestuur'

Vóór de overheid uitpakte met geheime nota's, intentieverklaringen en uiteindelijk, in mei 2013, een conceptnota over de vorming van scholengroepen, waren het Diocesaan Comité van Inrichtende Machten (DCIM) en het Vicariaat onderwijs van het aartsbisdom Mechelen-Brussel er al van overtuigd dat er iets moest gebeuren om de schoolbesturen van het katholiek basisen secundair onderwijs te versterken. Daartoe hebben ze tussen november 2012 en april 2013 in acht regionaal verspreide locaties de leden van schoolbesturen bij elkaar gebracht voor een info- en gespreksavond over de toekomst van de

schoolbesturen.

In de vorige nummers van VONDeLing hebben we al verslag uitgebracht over de eerste zeven etappes in wat we de 'Ronde van schoolbesturen' genoemd hebben. Op 16 april 2013 organiseerden het DCIM en het Vicariaat nog een achtste etappe om schoolbesturen die nog niet 'mee gereden hebben' alsnog die kans te geven. Die vond plaats in het Don Bosco Onderwijscentrum in Oud-Heverlee en kon op een twintigtal aanwezigen rekenen.

Van elke bijeenkomst werd een verslag gemaakt over het groepswerk waarmee telkens de avond afgesloten werd. De bundeling van al die deelverslagen tot een rapport werd officieel voorgesteld op de diocesane jaarvergadering voor schoolbestuurders op 4 juni 2013 in het Provinciehuis in Leuven.

Diocesane Jaarvergadering voor schoolbesturen 4 juni 2013

Liefst 140 bestuurders gingen die avond op de uitnodiging in. We onthaalden ze met een broodje en een drankje, waarna de bisschoppelijk afgevaardigde voor het onderwijs *Fons Uytterhoeven*

hen verwelkomde in het gezellige auditorium.

Griet Desmet, voorzitter van de VIMKO

De voorzitter van de Vereniging van Inrichtende Machten (VIMKO) *Griet Desmet* lichtte toe dat de schoolbesturen volgens de nieuwe statuten van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO) een steviger verankering zullen krijgen in het bestuur van de koepel. De Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van de VIMKO heeft in de voorbije jaren hard gewerkt om de besturen zo goed mogelijk te betrekken bij het onderwijsbeleid en voor te bereiden op de bestuurlijke schaalvergroting die er aan komt. De voorzitter verwees daarbij naar de acht uitgangspunten *'Naar een sterk en professioneel bestuurlijk model in basis- en secundair onderwijs'*, die we in het vorige nummer van VONDeLing opgesomd hebben. De door VIMKO uitgewerkte brochure *Hoekstenen van een kwaliteitsvol bestuur'*, die op 4 juni in het documentatiemapje zat, was voor vele aanwezigen geen onbekende meer, aangezien die 'hoekstenen' onderdeel waren van het programma van de Ronde. Ze bevatten de ingrediënten waarmee schoolbesturen een zelfevaluatie kunnen maken en kunnen nagaan aan welke punten ze nog moeten werken om kwaliteitsvol te besturen. Schoolbesturen die exemplaren wensen van de gedrukte brochure 'Hoekstenen' mogen een seintje geven aan het Vicariaat onderwijs. We hebben nog een ruime voorraad.

Griet Desmet gaf aan op welke dienstverlening besturen een beroep kunnen doen bij de Dienst Inrichtende Machten (DIM) en wees op de nauwere samenwerking die tot stand was gekomen met de diocesane diensten, ondermeer via geregeld overleg tussen de DIM en de ankerfiguren van elk vicariaat onderwijs.

André Janssens (foto rechts), directeur van de DIM, stelde vervolgens het vormingsaanbod voor van de VIMKO voor het volgende schooljaar. Nieuw zijn de masterclass op 16 oktober 2013 met Wouter Beke als gastspreker en het voorjaarsseminarie op 18 maart 2014 (zie verder). Met gepaste trots mocht hij uitpakken met de onlangs gelanceerde *Gids voor besturen*, een handig naslagwerk waarin bestuurders alle nuttige informatie vinden. Door het succes is er al een tweede druk op komst.

Tot slot kondigde *André Janssens* aan dat schoolbestuurders vanaf volgend schooljaar op een eenvoudiger manier zullen kunnen inloggen in de website van VIMKO. Er komt een nieuwe publieke website www.besturen.vsko.be en met een persoonlijke inlogcode kan men op het communicatieplatform www.vimko.vsko.be geraken. Er komt ook een digitale nieuwsbrief voor schoolbestuurders op persoonlijk e-mailadres.

Jürgen Mettepenningen, de toekomstige directeur van de Dienst Identiteit, was aanwezig op 4 juni

Aansluitend op de inbreng van de VIMKO stelde *Fons Uytterhoeven* het nieuwe organogram en het nieuwe logo van het Vicariaat Onderwijs voor. De toekomstige directeur van de nieuwe Dienst Identiteit, Jürgen Mettepenningen, was aanwezig in de zaal. Het nieuwe logo past in de hele vernieuwingsoperatie die ook een grondig vernieuwde website omvat. Die komt in het najaar online.

Rapport Ronde van schoolbesturen

Na de bisschoppelijk afgevaardigde was het de beurt aan een delegatie van het DCIM om het rapport van de Ronde van schoolbesturen voor te stellen. *Willy Penninckx* (foto rechts) overliep aan de hand van een powerpointpresentatie de belangrijkste resultaten die te voorschijn waren gekomen uit het rapport, dat elke aanwezige in zijn of haar mapje meekreeg. Bij sommige aandachtspunten liet hij DCIM-leden enkele kanttekeningen plaatsen.

Drie kwart van de schoolbesturen waren door één of meer leden vertegenwoordigd tijdens de Ronde. Dat is al een mooi resultaat. Op de jaarvergadering van 4 juni stuurden nog eens 12 van de 50 besturen die niet aan de Ronde hadden deelgenomen een afgevaardigde. De organisatoren hopen de volgende maanden de resterende 38 schoolbesturen op de ene of andere manier te kunnen betrekken bij verdere initiatieven. Algemeen waren de schoolbestuurders die hebben deelgenomen tevreden tot heel tevreden over de Ronde. Ze waren blij eindelijk eens met andere besturen van gedachten te kunnen wisselen en brachten ook respect op voor hun standpunten. Voor sommigen was het confronterend te vernemen hoe het eraan toe gaat in andere besturen en wat verwacht wordt van een kwaliteitsvol bestuur.

De algemene tendensen zijn dat grotere schoolbesturen minder problemen hebben met de herteekening van het onderwijslandschap; zij zien de voordelen van hun schaalgrootte maar wensen ook geen verplichte mastodonten. Van de kleinere schoolbesturen ziet een aantal de noodzaak in van versterking en schaalvergroting, andere zouden het liefst de huidige situatie behouden. Toch was er een evolutie tijdens het parcours, naarmate de plannen van de overheid rond schaalvergroting duidelijker werden.

Spanningsveld schaalvergroting en eigenheid

Kleinschaligheid heeft voor velen als pluspunten dat men zijn identiteit, autonomie, herkenbaarheid

en plaatselijke verankering kan behouden. Vrijwilligers voor het schoolbestuur zijn gemakkelijker te motiveren en de relatie met het onderwijzend personeel is soepeler en directer. Als minpunten gelden de hoge taakbelasting en complexiteit van de regelgeving, waarvoor kleine besturen niet altijd de expertise in huis hebben. Een te klein geheel is vaak niet leefbaar.

De argumenten pro schaalvergroting zijn dan ook dat het een noodzakelijke en onvermijdelijke evolutie is, gelet op de groeiende eisen die aan een schoolbestuur gesteld worden en de moeilijkheid om gemotiveerde en bekwame bestuurders te vinden. De bundeling van krachten biedt meer mogelijkheden, omdat men dan techniciteit, expertise en ervaring kan uitwisselen en kan professionaliseren op het vlak van veiligheid, financies, boekhouding, sociaal secretariaat, personeelsbeleid, aankoopbeleid, juridisering, de wet overheidsopdrachten, administratie enzovoort. Voor bepaalde taken kunnen beroepskrachten of vrijgestelden worden ingeschakeld, waardoor directeurs

Het panel met leden van het DCIM zorgde voor kanttekeningen bij het rapport van de Ronde van schoolbesturen

zich gemakkelijker kunnen wijden aan hun pedagogische opdracht. Ook solidariteit en samen-aankopen zijn gemakkelijker te realiseren. Daarbij moet men wel oppassen voor logge besluitvorming en het ontstaan van mastodonten. Dat zijn minpunten van schaalvergroting. Vooral kleine besturen vrezende opgeslorpt te worden en hun eigenheid te verliezen. Vaak gaat het om de vrees voor het onbekende. Stadsscholen en dorpscholen kunnen volgens sommigen moeilijk samen gaan. Er is ook bezorgdheid over de betrokkenheid van het buitengewoon en het kunstsecundair onderwijs. Tenslotte kunnen er problemen verwacht worden met de eigenaars van schoolgebouwen.

Foto boven: Lena Selleslagh
Foto onder: Walter Hendrickx en Jos Vanachter

In verband met dat spanningsveld schuiven de schoolbestuurders de volgende aandachtspunten naar voren: het is belangrijk in elk geval de lokaal verankerde identiteit te kunnen behouden en kleinere schoolbesturen niet uit de boot te laten vallen. Geen enkel schoolbestuur is principieel tegen schaalvergroting maar die mag geen doel op zich vormen. De bestuurders vragen een groeipad dat ze zelf kunnen invullen en geen plotse dwang. De overheid dient alleen het kader te scheppen. We moeten schoolbesturen tijd geven om zich te herstructureren en te positioneren in grotere entiteiten, het proces van samenwerking in onderling vertrouwen en vanuit gelijkwaardigheid stimuleren en geleidelijk opbouwen. Een trapsgewijze invoering, met een concreet actieplan met tussentijdse doelen die gehaald moeten worden. Daartoe moet geïnvesteerd worden in procesbegeleiding en goede communicatie.

De specificiteit van elke school dient gerespecteerd te worden, opvoedingsprojecten dienen naast elkaar gelegd te worden om gelijkenissen te zoeken. Verschillende schoolculturen zijn veeleer een verrijking, rond de katholieke identiteit is er vraag naar uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden. Bestuurders moeten mee evolueren, er zullen vrijgestelden aangeworven moeten worden. We dienen wel op te letten voor vervreemding. De erfenis van besturen en de opgebouwde deskundigheid mag niet verloren gaan. Vrijwilligers blijven absoluut onmisbaar. De schaalgrootte dient realistisch en beheersbaar te blijven, met de nodige soepelheid, vooral in landelijke gebieden. Regionale inbedding is aan te bevelen. Goede praktijkvoorbeelden kunnen als model dienen en de goede samenwerking die bestaat in scholengemeenschappen mag niet verloren gaan.

Tijdens de voorstelling op 4 juni bracht panellid *Lena Selleslagh* een getuigenis over het vrijwillig samengaan van twee schoolbesturen in Mechelen en omgeving. Daar was in het begin ook wat koudwatervrees die overwonnen moest worden. Het was een proces van vallen en opstaan maar uiteindelijk werd het een succesverhaal dankzij volge-

houden inspanningen en goede afspraken. *Walter Hendrickx* vertelde dat het vinden van nieuwe bestuurders met diverse expertise geen onmogelijke opdracht is: Zes van de zeven kandidaten die hij aansprak gingen positief in op de vraag. Daarbij spelen betrokkenheid en overtuigingskracht een grote rol.

Jos Vanachter vergeleek de bekommernis voor het buitengewoon onderwijs met de zorg die een asperge nodig heeft: goede grond, vocht en warmte. In Puurs zijn het gewoon en buitengewoon onderwijs al lang met elkaar verweven. Beide onderwijsvormen zijn met elkaar vertrouwd en solidariteit is geen probleem. Voor het buitengewoon basisonderwijs is er een nieuw gebouw gepland.

Foto boven: Anne Poffyn
Foto midden: de toehoorders (tijdens een pauzemoment)

Anne Poffyn, die de congregatie van de zusters van Vorselaar vertegenwoordigt, lichtte toe dat de 90 scholen verdeeld zijn over zes regio's; zijzelf is verantwoordelijk over een regio met 14 scholen. Elk van die scholen krijgt gegarandeerd 80 % terug van de bijdrage die ze van hun werkingsmiddelen afstaan aan het schoolbestuur. Ze krijgen hulp voor hun infrastructuur, voor klusjeswerk en bij noodgevallen. Een preventieadviseur van niveau 2 kan de plaatselijke preventieadviseurs bijstaan. Er zijn masterplannen voor de komende 25 jaar, bij AgIOOn zijn er dossiers ingediend voor 'scholen van morgen' en er is een toezichthoudend architect aangesteld, waar zowel de grote als de kleine scholen mee gediend zijn.

Spanningsveld niveaugebonden of niveauoverstijgende scholengemeenschappen of andere grote verbanden

De pluspunten die de bestuurders aanbrachten voor niveaugebonden samenwerkingsverbanden benadrukken vooral de specificiteit van elk niveau en spruiten voort uit de goede ervaringen in de samenwerking binnen scholengemeenschappen. Er is een duidelijke koudwatervrees van besturen basisonderwijs naar samenwerking met het secundair onderwijs. Besturen die scholen hebben uit beide niveaus zien vooral de voordelen van niveauoverstijgend werken. Er is een grotere solidariteit en efficiëntie mogelijk en een betere leerlingenoriëntering en –begeleiding. Het beleidsvoerend vermogen van het bestuur kan stijgen en de slagkracht vergroot als basis- en secundair samen onder één bestuur komen.

Bij de tegenstanders overheerst de vrees dat het basisonderwijs overvleugeld of verdrongen zal worden door het secundair onderwijs. De geografische spreiding en geïsoleerde ligging van plattelandsscholen bemoeilijkt het samengaan met secundaire scholen.

Als aandachtspunten bij dit spanningsveld geven de besturen dan ook aan dat geval per geval bekeken moet worden hoever de samenwerking kan gaan. Men moet rekening houden met een verschillende problematiek in basis- en secundair onderwijs en een soepele norm hanteren wat schaalgrootte betreft. Beide niveaus moeten opportuniteiten zien en vertrouwen laten groeien door als gelijkwaardige partners naar elkaar toe te stappen. Regionale verankering moet behouden blijven, eenheid van beleid, duidelijke afspraken, evenwichten, de toepassing van het subsidiariteitsprincipe...

Panellid *Walter Hendrickx* getuigde hoe dankzij het niveauoverstijgende schoolbestuur in Vilvoorde de basisscholen mee konden genieten van een preventieadviseur voor heel de groep en dat gold ook voor de technisch adviseur-coördinator en de boekhouders. Ook voor overheidsopdrachten is dat grotere geheel voordelig.

Thérèse Finné en Walter Hendrickx

Thérèse Finné zit in Brussel, in samenwerking met de vzw KOCB¹, een overlegplatform voor waarin alle scholengemeenschappen katholiek basisonderwijs van het Gewest vertegenwoordigd zijn via hun directeur met coördinerende opdracht en hun voorzitter van het CASS (Comité van Afgevaardigden van de Schoolbesturen van de Scholengemeenschap). Toen bleek dat vooral veel kleine besturen ongerust werden door de nota van de Minister over

schaalvergroting nam het overlegplatform het initiatief om een infoavond te organiseren voor alle kleine vzw's maar waarop ook alle andere besturen uitgenodigd waren. De bijeenkomst kende een succes en er is een werkgroep opgericht van directeurs met coördinerende opdracht en bestuurders die samen verder willen nadenken over de toekomst. Daarbij wil men niet overhaast tewerk gaan. Positief is dat schoolbesturen elkaar beginnen te kennen en dat de motivatie om iets te doen van onderuit komt.

Visie van DCIM en het Vicariaat en opdracht voor besturen

Na deze interactieve voorstelling van het rapport kwam het Fons Uytterhoeven toe om de visie te vertolken van waaruit het vicariaat en het DCIM zich ten dienste willen stellen van schoolbesturen om hen te begeleiden in het proces van samenwerking met het oog op versterking en schaalvergroting:

- Die visie is niet los te koppelen van wat schoolbestuurders hebben ingebracht tijdens de ronde van schoolbesturen (zie rapport);
- De evolutie dwingt ons ertoe om in actie te schieten, om kansen te grijpen, niet omdat de overheid het ons oplegt, maar omdat we er zelf van overtuigd zijn dat het nodig is; niets doen is geen (goede) optie;
- We moeten aandacht blijven hebben voor de verscheidenheid en de eigenheid van elke school;
- We opteren voor sterke(re) schoolbesturen. Daarvoor is schaalvergroting in vele gevallen noodzakelijk. Het is geen doel op zich. Schaalvergroting kan er mee voor zorgen dat we onze christelijke opvoedingsopdracht in de toekomst kunnen waarmaken. Die schaalvergroting kan voor ons niveau-overstijgend en onderwijstype-overstijgend zijn. We pleiten binnen die schaalvergroting voor regionaal verankerde samenwerking tussen schoolbesturen die in de regio scholen hebben;
- Vrijwilligers in het bestuur blijven van groot belang en kunnen in hun functioneren ondersteund worden door voor bepaalde taken betaalde (professionele) krachten in te zetten;
- Het vicariaat onderwijs en het DCIM willen een ondersteunende en coördinerende rol op zich nemen zonder iets op te dringen; de verandering moet van

¹ KOCB staat voor Katholieke Opvoeding en Cultuur Brussel en is een coördinerende en dienstverlenende organisatie ten behoeve van de katholieke scholen en vrije kinderdagverblijven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

onderuit groeien. Die ondersteuning kan het volgende inhouden: modellen aanreiken, het (regionaal) overleg op gang brengen, angsten wegnemen... Schoolbesturen die ondersteuning vragen, kunnen die ook krijgen. Het vicariaat zal hiervoor gecoördineerd samenwerken met het VSKO en de Verbonden, met de dienst pedagogische begeleiding en andere ondersteunende instanties;

- Samenwerkingsverbanden zouden moeten streven naar een gemiddelde grootte van 6000 leerlingen, het cijfer dat de overheid wellicht zal hanteren om een contingent toe te kennen aan elk onderwijsnet; wie al snel overgaat tot een scholengroep van 2000 leerlingen (het minimum) brengt groepen die later gevormd worden in de problemen (omdat ze dan gedwongen worden om te grote groepen te vormen). Een voldoende schaalgrootte is nodig voor een voldoende omkadering van de scholengroep.

Schoolbesturen moeten niet aarzelen om leden van het DCIM of van het vicariaat onderwijs (dienst schoolorganisatie) te contacteren, om advies en steun te vragen.

Als concrete hulp voor schoolbesturen om in actie te schieten gaven we hen een *'Leidraad voor verdere gesprekken over versterking van schoolbesturen'* mee. Daarmee nodigen we hen uit om pro-actief na te denken over mogelijke ontwikkelingen in het licht van schaalvergroting. Half juni kregen alle schoolbesturen een mail met als bijlagen die leidraad, het rapport en de hand-out van de presentatie.

Vragenronde

Thérèse Finné, Willy Penninckx en Luc Dekelver tijdens de vragenronde

Tot slot van de jaarvergadering op 4 juni konden de aanwezigen nog vragen indienen, die door een beperkt panel van DCIM-leden beantwoord werden. We pikken er enkele uit:

Verschillende vragen gingen over de regionale verankering. Kan die gewaarborgd worden door grote congregaties die misschien al ver gevorderde plannen hebben om supra-regionale entiteiten te vormen, uitsluitend of vooral met hun eigen scholen? Het antwoord daarop was dat die plannen nog niet

geconcretiseerd zijn en dat er altijd regionaal overleg nodig zal zijn, zoals het nu binnen scholengemeenschappen gebeurt. De positieve aspecten van samenwerking binnen scholengemeenschappen mogen niet verloren gaan.

Wat met schulden van bepaalde partner-vzw's, bv voor schoolgebouwen? Kunnen die zomaar worden overgenomen? Dat is een zeer complexe vraag. Er zullen heel wat gesprekken aan vooraf moeten gaan; daarbij zijn ook andere aspecten dan gebouwen belangrijk.

Hoe kunnen besturen in Brussel aan gespecialiseerde bestuurders geraken, die in de buurt wonen en voldoende Nederlands kennen? Die taalproblematiek is typisch Brussels en zal in het verdere overleg mee opgenomen moeten worden.

Er waren bezorgde vragen over de toekomst van vrijgestelde directeurs en andere per-

soneelsleden die in de scholengemeenschappen een bepaalde taak vervullen. Dat is koffiedik kijken. We willen in elk geval beginnen met ons te organiseren zonder vooraf te weten waar we zullen uitkomen, zoals Noach zijn boot begon te bouwen in de woestijn, terwijl anderen zijn voorzorgen op de naderende zondvloed niet begrepen.

Wat de vraag over bezoldigde bestuurders versus vrijwilligers betreft legde Fons Uytterhoeven er nog eens de nadruk op dat 'vrijwilligers' geen synoniem zijn van 'amateurs' en 'bezoldigden' van 'professionals'. Wel zou het goed zijn dat ook vrijwillige bestuurders een billijke vergoeding krijgen.

Op vragen over eigenheid en opvoedingsproject antwoordde de bisschoppelijk afgevaardigde dat schoolbesturen de moed mogen hebben een beroep te doen op de nieuwe dienst identiteit die vanaf half augustus binnen het Vicariaat onderwijs wordt opgericht. Het opvoedingsproject is de eigen verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Fons Uytterhoeven hoopte tot slot dat de bindende figuur uit ons nieuwe logo ook voor schoolbesturen de bindende factor zou zijn tussen alle aspecten van bestuur.

Schaalvergroting schoolbesturen

Visie vanuit directeurs met coördinerende opdracht

In het vorige artikel brachten we verslag uit over de voorstelling van het rapport van de Ronde van schoolbesturen die het DCIM en het Vicariaat onderwijs het voorbije schooljaar georganiseerd hebben. De voorbije weken legden we dezelfde vragen waarrond we de schoolbestuurders in groepjes lieten discussiëren, ook eens voor aan directeurs die een coördinerende opdracht hebben in respectievelijk scholengemeenschappen van het secundair en het basisonderwijs. Die consultaties leverden begrijpelijkerwijs veel gelijklopende reacties op met die van schoolbestuurders, maar mede doordat intussen de contouren van de schaalvergroting duidelijker zijn geworden, wijken de standpunten hier en daar af.

Overleg in het secundair onderwijs

Werkgroepen van coördinerend directeurs, voorzitters van scholengemeenschappen en schoolbegeleiders secundair onderwijs wisselen van gedachten over de discussievragen van de Ronde van schoolbesturen

Op de vergadering van de codi's (coördinerend directeurs) secundair onderwijs, de voorzitters van de CAIMS (Comités van Afgevaardigden van Inrichtende Machten) en de schoolbegeleiders op 30 mei 2013 in het Vrij Technisch Instituut in Leuven stond een gedachtewisseling over de toekomst van de schoolbesturen prominent op de agenda. Guido François mocht het thema inleiden en zette meteen drie werkgroepen aan het werk om zich te buigen over de spanningsvelden eigenheid en schaalvergroting en niveaugebonden of niveauoverstijgende grotere samenwerkingsverbanden.

Schaalvergroting zien sommigen als een noodzakelijke evolutie, maar kleine schoolbesturen zijn niet per definitie onprofessioneel bezig. Het zal een evenwichtsoefening

vergen tussen voldoende autonomie en gezamenlijk beleid, zodat er een win-winsituatie ontstaat. Er is nood aan goede modellen waaruit de voordelen van schaalvergroting blijken. Andere reacties waren kritischer: zit daar vanuit de overheid soms een verborgen agenda in naar netoverschrijdend werken, een sanering, efficiëntere aanwending van middelen? Indien congregaties bisdomoverschrijdende scholengroepen vormen, hoe zit het dan met reffectatie, leerlingenoriëntering en programmaties? Directeurs zijn niet zo tuk op schaalvergroting en zouden het graag beperken tot de kleine scholen die het nodig hebben. Ze zien als gevaren van schaalvergroting een verzwaring van de directietaak, verlies van de rijkdom aan studiegebieden, het uit-

eenvallen van scholengemeenschappen die nu, vanuit een dynamiek, goed samenwerken. Het is niet zeker dat netoverschrijdende regionale onderwijsfora die rol goed zullen kunnen overnemen. De regionale groepering dreigt verloren te gaan als grote congregaties de regionale kaart niet trekken. Zal de leerlingenoriëntering ermee gebaat zijn? En wat gebeurt er met de huidige vrijgestelde medewerkers op niveau van de scholengemeenschap?

De voorkeur gaat duidelijk naar niveauoverstijgende samenwerkingsverbanden. Men betreurt dat de verbonden binnen het VSKO op dat vlak nog niet meer naar elkaar zijn toegegroeid. Het is absoluut noodzakelijk het wantrouwen van kleine schoolbesturen basisonderwijs ten opzichte van het secundair onderwijs weg te werken.

Aansluitend bij het groepswerk bracht Guido François kort verslag uit over de Ronde van schoolbesturen.

Overleg in het basisonderwijs

De directeurs met coördinerende opdracht in het basisonderwijs, de zogenaamde Dirco's, kwamen op 20 juni 2013 samen in het platform VOCODI, op initiatief van Wouter Jaecques, die ook de scholengemeenschappen basisonderwijs in het aartsbisdom begeleidt. De Dirco's bespraken eveneens in groepen dezelfde thema's. Ook hier weer hoorden we echo's van de plus- en minpunten van kleinschaligheid en schaalvergroting die we optekenden bij de schoolbesturen. Als aandachtspunten wezen de dirco's op het belang van lokale verankering en het mogelijke gevaar voor

Werkgroepen van directeurs met coördinerende opdracht van de scholengemeenschappen basisonderwijs voeren dezelfde opdracht uit als hun collega's van het secundair onderwijs (in het VTI Leuven) en de schoolbestuurders tijdens de Ronde van schoolbesturen

vervreemding van de menselijke aspecten en de plaatselijke situatie op de werkvloer. Personeelsleden, medewerkers en schoolbestuurders moeten goed ingelicht worden om de motivatie te behouden. Er is een sterk project nodig. De hertekening van het onderwijslandschap kan in de volgende jaren voor duw- en trekwerk zor-

gen. Wat zal daarbij de rol van de grote schoolbesturen zijn?

Samenwerking over de niveaus heen zien ze vooral als pluspunt voor heel wat praktisch-organisatorische aspecten, zoals overheidsopdrachten, ICT, veiligheid en preventie, boekhouding, bouwprojecten e.d., maar het inhoudelijke (een andere cultuur, andere stijl, andere opdrachtenbreuk, aanpak van zorg enz) zal besturen met alleen basisscholen moeilijker over de brug halen om met secundaire scholen samen één groep te vormen. Beide niveaus zouden gelijkwaardig moeten zijn. Op pedagogisch vlak moet er een coördinerende directie blijven. Hoe gaan we de wanverhouding in uren en punten tussen beide niveaus recht trekken? Wat zou naast het professionaliseren van het bestuur de grote meerwaarde zijn van een grote scholengroep? Was het niet beter te streven naar één bestuur per scholengemeenschap? Welke middelen trekt de overheid uit voor die operatie en wat is de rol van de koepel? Zal die alles de vrije loop laten of mee sturing geven?

U merkt het: er zijn nog heel veel vragen. Wat de laatste vraag betreft, daarover zijn de volgende afspraken gemaakt in een overleg dat de top van het VSKO heeft gehad met de diocesane diensten: de koepel van het katholiek onderwijs stelt tegen begin september een nota op waarin hij zijn visie verwoordt. Elk vicariaat onderwijs probeert tegen half oktober simulaties te maken van hoe de scholengroepen er in hun bisdom zouden kunnen uitzien en wat de knelpunten kunnen zijn. Enige sturing zal nodig

zijn om te voorkomen dat er schoolbesturen uit de boot vallen of dat er te snel te kleine scholengroepen (bv van 2000 leerlingen) gevormd worden waardoor latere beslissers te grote verbanden zouden moeten creëren. Indien de overheid per net contingenten vastlegt die berekend zijn op het gemiddelde van 6000 leerlingen per scholengroep, dan kan het aartsbisdom Mechelen-Brussel slechts op 22 à 23 scholengroepen rekenen.

Conceptnota bestuurlijke schaalvergroting schoolbesturen

Belangrijkste bepalingen

Om voorgaande artikels beter te situeren is het wellicht nuttig kort weer te geven wat de Vlaamse regering in de conceptnota van 5 mei 2013 over 'Besturen in het leerplichtonderwijs: de scholengroepen' vermeld heeft.

- Niet verplicht, wel incentivebeleid voor toetreding
- Regionaal of Vlaanderenbreed
- Niveaugebonden of niveauoverschrijdend
- Minimum 2000 lln, geen maximum, gemiddeld 6000 lln – vast contingent per net
- Eerste start mogelijk vanaf 2017 – operatie afgerond tegen 2020
- Scholengroep is 1 bestuur, werkgever van alle personeelsleden, die prioritair verankerd worden aan één schoolcampus
- Scholengroep krijgt alle overheidsmiddelen: personeelsmiddelen, punten, werkingsmiddelen, middelen vanuit het incentivebeleid (ca 88 miljoen euro)
- Netoverschrijdend mogelijk tussen vrij en officieel gesubsidieerd onderwijs
- Voor afspraken over de ordening van een rationeel aanbod in het SO worden zonale onderwijsforums opgericht, die op termijn ook de bevoegdheden van de LOPS (Lokale Overlegplatforms) zullen overnemen

VIMKO-initiatieven schooljaar 2013-2014

De Vereniging Inrichtende Machten van het Katholiek Onderwijs (VIMKO) heeft in de loop van de maand mei in elk bisdom zijn Gids voor besturen voorgesteld. Daarnaast biedt de Dienst ook in het volgende schooljaar vormingscursussen aan die beantwoorden aan noden van schoolbesturen. In het aanbod zitten enkele nieuwe initiatieven.

Gids voor besturen

Jos Everts en Lieve Van Camp, vormingsmedewerkers van de VIMKO, mochten op 23 mei 2013 in het Heilig-Hartinstituut in Heverlee, op heel wat belangstelling rekenen bij de lancering van de 'Gids voor besturen'. Zij stelden er ook de E-Gids voor, een digitale versie, die nog extra informatie en gemakkelijke zoekfuncties biedt, en bovendien voortdurend geactualiseerd kan worden. Vele bestuurders hadden vooraf hun bestelling geplaatst om nog het gunsttarief van 14 euro per Gids te genieten. De Gids is een aanrader. Niet alleen voor beginnende bestuurders, maar ook voor ervaren leden van schoolbesturen is het een haast onmisbaar vademecum. Het Vicariaat Onderwijs heeft nog een paar exemplaren in voorraad tegen de lanceerprijs (zonder verzendkosten), anders dient u zich te wenden tot Boekhandel Licap in de Guimardstraat 1 of tot de Dienst Inrichtende Machten. De prijs bedraagt dan 17,50 euro (zonder verzendkosten).

Het Vicariaat Onderwijs heeft nog een paar exemplaren in voorraad tegen de lanceerprijs (zonder verzendkosten), anders dient u zich te wenden tot Boekhandel Licap in de Guimardstraat 1 of tot de Dienst Inrichtende Machten. De prijs bedraagt dan 17,50 euro (zonder verzendkosten).

Vormingen in het volgende schooljaar

Dit zijn de thema's en data van de vormingssessies die de Dienst voor Inrichtende Machten volgend schooljaar organiseert in het aartsbisdom Mechelen-Brussel:

Thema	Datum en plaats
Masterclass met Wouter Beke	Woensdag 16/10/2013 16-19u VSKO, Guimardstraat 1, 1000 Brussel
Inleiding in het financiële beleid	Dinsdag 17/12/2013 19-22u Plaats nog te bepalen
Basisvorming: Kompas voor de bestuurder	Maandag 20/01 en 03/02/2014 19u-22u Pastoraal centrum Mechelen
Voorjaarsseminarie	Dinsdag 18/03/2014 19-22u (wellicht) Pastoraal centrum Mechelen
Diocesane jaarvergadering	Dinsdag 03/06/2014 18-21.30u (wellicht) Provinciehuis Leuven

In de *Masterclass* op 16 oktober 2013 zal Wouter Beke, voorzitter CD&V, spreken over "Het versterken van mensen door het vergroten van sociale cohesie". Na de voordracht is er gelegenheid tot nakaarten met broodjes en een glas wijn. Bijdrage van € 12 voor de maaltijd.

In het *Voorjaarsseminarie* hebben de deelnemers de keuze uit vier thema's: Goed communiceren, Betrokkenheid creëren in het bestuur, de geschikte directeur selecteren en een vierde nog te bepalen thema

waarvoor het Diocesaan Comité van Inrichtende Machten nog een geschikte spreker zoekt. Het zal waarschijnlijk dieper ingaan op de juridische consequenties van schaalvergroting.

Vorming op maat

Daarnaast kunnen besturen nog teamgerichte vorming op maat vragen met betrekking tot de volgende waaier:

- *Vorming: wat en hoe?*
- *Vorming voor bestuurders met een rol als evaluator*
- *Nu nadenken over morgen*
- *Identiteit en pastoraal*
- *Beter besturen, zelfevaluatie als hulpmiddel*
- *Schouder aan schouder, exploreren van de relatie bestuur-directie*
- *Concreet uitbouwen van de samenwerking tussen besturen*
- *Schouder aan schouder in de scholengemeenschap basisonderwijs*
- *Inspraak*
- *Personeelsbeleid*

VIMKO rekent voor dit maatwerk een forfaitaire onkostenvergoeding aan van 50 euro per sessie.

Meer info of inschrijven: op www.nascholing.be/vimko vindt u meer informatie en kunt u zich ook inschrijven met behulp van de bestuurscode.

Helpdesk inschrijvingen: tel: 02 507 07 80 (tijdens kantooruren) en nascholing@vsko.be

Praktische Workshops aankoopbeleid 29 mei 2013 **Stuurgroep Preventie zet beste beentje voor**

Ruim zestig preventieadviseurs, directeurs en zelfs leden van schoolbesturen namen op woensdagvoormiddag 29 mei 2013 deel aan praktische workshops rond alle aspecten van het aankoopbeleid in het kader van veiligheid en preventie. Leden van de vorig schooljaar opgerichte diocesane stuurgroep van preventieadviseurs traden op als begeleiders. Plaats van het gebeuren was het pastoraal centrum in Mechelen. De organisatoren hadden gemikt op een veertigtal deelnemers en waren dan ook blij verrast met 64 inschrijvingen.

Na een korte inleiding door Willem Busschots verspreidden de deelnemers zich in groepen van een 15-tal over de Suenenszaal en de Vlaamse zaal. Via een

doorschuifstelsel dat om de 25 minuten in actie werd gebracht konden ze de vier thema's bespreken die deel uitmaken van een aankoopprocedure: het invullen van verslagen van indienst- en uitdienststelling, de drie groene lichten, de ABC-lijst en risicoanalyses.

Ook nu weer waren de evaluatieresultaten heel positief. De akoestiek van de lokalen, waar telkens twee groepen tegelijkertijd hun workshop hadden, had beter gekund, maar inhoudelijk zat het goed. De deelnemers kregen antwoorden op de praktische vragen waar ze mee zaten en ze konden van elkaar leren door ervaringen uit te wisselen. Sommigen hadden graag wat meer tijd gehad, ook om nog dieper op de zaken in te kunnen gaan. Ze vonden het initiatief voor herhaling vatbaar, ook voor andere preventie-items.

De deelnemers kregen nadien ook elektronische toegang tot de documenten (via dropbox) zodat ze die voor eigen gebruik kunnen aanpassen. Het is onze betrachting om die documenten beschikbaar te stellen op de nieuwe website van het Vicariaat Onderwijs later op het jaar.

De stuurgroep boog zich op de evaluatievergadering ook al over workshops tijdens het volgende schooljaar. We zullen daar ten gepasten tijde het werkveld over bevragen.

Vieringen, conferenties...

Don Bosco Haacht wint Koningin Paolaprijs Leerlingen remediëren elkaar voor wiskunde

29 mei 2013 was een bijzondere dag voor Kristof Van Campenhout, leraar wiskunde van Don Bosco Haacht. In de serres van Laken ontving hij de eerste prijs uit handen van Koningin Paola voor het project M@thM@tes. Dat project "wil leerlingen dichter bij wiskunde brengen door op een vernieuwende manier te remediëren en te differentiëren. Solidariteit, creativiteit en maximale zelfontplooiing vormen de fundamenten van het project".

M@thM@tes brengt twee groepen leerlingen samen: zij die moeilijkheden onder vinden met het vak wiskunde en sterke leerlingen die uitdagingen nodig hebben. In een krachtige leeromgeving waarin gewaakt werd over het

welbevinden van elke leerling, gingen de sterkere leerlingen zich ontfermen over de minder sterke, die op die manier een M@thM@te toegewezen kregen. Tijdens speciaal georganiseerde middagsessies kwamen beide groepen samen tot een grondige

De laureaten mochten in de Leopoldserre samen op de foto met de koningin en de Minister van Onderwijs

probleemanalyse en gingen ze op zoek naar gepaste remediëring, op basis van klassikaal opgestelde documenten. Dankzij die werkwijze kwamen vaak dieperliggende problemen aan de oppervlakte. Het was een "kans om te sleutelen aan vaardigheden en attitudes die jongeren moeten klaarstomen voor een plaats in de veeleisende maatschappij: leren omgaan met verscheidenheid en leren doorzetten in moeilijke omstandigheden." Leraar Kristof wist zijn leerlingen zo enthousiast te maken dat ze besloten elkaar ook te helpen na de schooluren. Daartoe richtten ze een dynamisch platform op waarop probleemoplossende filmpjes gepost konden worden. Daarin grepen ze terug naar de basis van wiskunde: het aanbieden van een duidelijke structuur, beheersing van correct wiskundig taalgebruik en bijzondere aandacht voor typisch wiskundige oplossingstechnieken.

De school wil dat leerplatform gerust delen met de rest van Vlaanderen, via een stapsgewijze uitbreiding van M@thM@tes.

Een meer dan verdiende prijs dus, en een delegatie van een 20-tal leerlingen en leden van het schoolbestuur mochten mee op de afsluitende groepsfoto's en de receptie tussen de tropische planten van de grote serre.

De tweede prijs van de Nederlandstalige inzendingen ging naar een leraar van het Scheppersinstituut in Deurne, met projectdagen en concrete opdrachten om

Leraar Kristof Van Campenhout was de held van de dag, in koninklijk en Ministerieel gezelschap

verschillende omgevingen te leren ontdekken. De derde prijs was voor een leraar van het GTI in Londerzeel, met een project rond de klimaatcrisis.

Ook de Franstalige en Duitstalige Gemeenschap deelden telkens drie prijzen uit aan leerkrachten die zich verdienstelijk hebben gemaakt met projecten die vernieuwend en inspirerend zijn, en allemaal gemeen hebben dat ze de leerlingen iets waardevols bijbrengen, waar ze nog lang aan zullen terugdenken.

Tijdens de prijsuitreiking kwam ook (intussen aftredend) Koning Albert even langs, naar aanleiding van zijn tachtigste verjaardag. De aanwezigen werden in recordtempo omgeschoold tot gelegenhedskoor, om in vier talen een verjaardag liedje te zingen.

Op bezoek in het Koninklijk Instituut Woluwe Bijzondere aandacht voor buitengewoon onderwijs

Weinig katholieke scholen mogen zich koninklijk noemen. De school voor Doven en Blinden in Sint-Lambrechts-Woluwe, gerund door de Broeders van Liefde, mag dat wel. Ze heeft dan ook de eerbiedwaardige leeftijd bereikt van ruim 175 jaar. De pedagogische begeleiding van het buitengewoon onderwijs vond het een geschikte locatie om er op 13 juni 2013 een bezoek aan te brengen en om het werkjaar te evalueren.

De directeurs van het Koninklijk Instituut Woluwe gaven uitleg over de werking van de basis- en secundaire school voor buitengewoon onderwijs en leidden ons rond (zie foto onderaan rechts)

De directeurs van de basisschool, Annigje Claes en Chris Van Lint en de directeur van de secundaire school, Marc Brans, lichtten toe hoe de school op maat gesneden is voor de verschillende doelgroepen. Dove en slechthorende kinderen (type 7) kunnen er in *De Schelp* terecht. Het is een kleine groep en de kinderen zitten niet op internaat, wat hen dagelijks een busrit van twee en een half uur kost. Voor sommige kinderen wordt dichter bij huis naar een gewone school gezocht waar ze met GON-begeleiding (GON = Geïntegreerd Onderwijs) geholpen kunnen worden.

In *De Waterval* komen kinderen met taal- en spraakstoornissen terecht, die in het gewoon onderwijs onvoldoende geholpen kunnen worden. De individuele leertrajecten vergen veel energie. De laatste jaren komen er steeds meer kinderen van allochtone origine in die afdeling terecht.

Voor kinderen met autismespectrumstoornissen (ASS) biedt *De Zeepbel* een veilige omgeving. De school streeft ernaar de eindtermen van het gewoon lager onderwijs te bereiken. 50 à 60 % van de leerlingen behaalt een getuigschrift. Naast een rustige ruimte, waar ASS-kinderen zich kunnen terugtrekken experimenteert de school ook met een andere ruimte, met bv een boksbal, waar de kinderen zich kunnen afreageren indien ze daar nood aan hebben.

Verder is er de afdeling *Iris* voor jongeren met een visuele beperking, *Prisma* voor normaal beगाaf-

De verbouwingen zorgen voor de noodzakelijke uitbreiding.

Foto midden: Marijke Chielens werd door hoofdbegeleider Wilfried Neutjens in de bloemen gezet

de jongeren met ASS en *De Torentjes*, voor kinderen en jongeren met gedrags- en/of emotionele problemen, al dan niet met een licht mentale beperking.

De school werkt samen met Kasterlinden, een officiële school voor dove en gehorgestoorde kinderen in Sint-Agatha-Berchem en met de vestiging Ganspoel in Huldenberg, waar meervoudig gehandicapten worden opgevangen.

Wat directeur Marc Brans schrijnend vindt, is dat het BuSO veel te weinig geld krijgt om hulpmiddelen voor blinden (bv omzetting van handboeken in brailleschrift) aan te kopen of uit te werken, terwijl scholen voor gewoon onderwijs die zulke leerlingen in het kader van GON opnemen een heel arsenaal van hulpmiddelen ter beschikking krijgen.

Na die introductie bezochten we de school. Bij de inrichting van lokalen is veel aandacht besteed aan de specifieke noden van de leerlingen. De school kampt echter met acuut plaatstekort en is daarom een uitbreiding aan het realiseren. De bouw van een extra verdieping op één van de vleugels loopt echter niet van een leien dakje. De strenge en bijzonder natte winter en lente hebben al voor veel waterschade en vertraging gezorgd. Hopelijk kan de nieuwbouw begin volgend schooljaar in gebruik worden genomen.

We maakten ook kennis met de andere ondersteunende diensten zoals het revalidatiecentrum en het kinderdagverblijf Woluland.

Tot slot van de boeiende namiddag zorgde hoofdbegeleider Wilfried Neutjens voor een terugblik op het voorbije werkjaar van de pedagogische begeleiding buitengewoon onderwijs en een vooruitblik die rekening houdt met de vele uitdagingen. Bij die gelegenheid zette hij Marijke Chielens in de bloemen, omdat ze zich verschillende jaren vrijwillig en met veel enthousiasme en expertise heeft ingezet voor de begeleiding buitengewoon onderwijs, nadat ze jaren directeur was geweest van de Brusselse Cardijnschool. De namiddag werd afgerond met een gezellig etentje in een naburig restaurant.

Personalia

Afscheid

Paul Wille neemt het woord bij zijn afscheid op 26 juni 2013

Op 26 juni 2013 nam het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs afscheid van zijn secretaris-generaal *Paul Wille*, die met pensioen gaat. In een korte toespraak schetste directeur-generaal Mieke Van Hecke een portret van haar rechterhand: een taai onderhandelaar, die echter nooit de man speelde, heel sterk in cijfers (als berekeningen van het departement onderwijs niet klopten, dan had zijn wiskundig oog dat dadelijk gezien en mochten kabinetsmedewerkers hun huiswerk overdoen). Hijzelf gaf graag les totdat hij zijn eerste stappen in het VSKO zette in de dienst volwassenenonderwijs. Daar werd hij directeur en later secretaris-generaal van het VSKO. In zijn danktoespraak zei hij in die 24 jaar dienst in 'het huis' mooie tijden beleefd te hebben, hoewel niet alles rozengeur en

Ann Verreth, de opvolgster van Paul Wille als secretaris-generaal

maneschijn was. Een hernia dreigde maar de rugschool deed wonderen. Van zijn collega's heeft hij nadrukkelijk zorgbreedte en zorgdiepte mogen ervaren, naast incentives om er verder tegenaan te gaan. Hij sprak dan ook zijn uitdrukkelijke dank uit voor de samenwerking en de vriendschap. In zijn ironiserende stijl verzekerde hij het gezelschap (onder wie onderwijsminister Pascal Smet, "een fan van Paul Wille") dat de foto van zijn opvolgster veel beter zal ogen. Het aantal vrouwen aan de top verdubbelt meteen. Daarmee doelde hij op *Ann Verreth*, die vanaf september 2013 de functie van Paul Wille overneemt. Zijn slotquote willen we u niet onthouden: "Waar een wil is, is ook zonder Wille een weg". Nog een deugddoende derde leeftijd Paul!

In het Pastoraal centrum in Mechelen werd op de laatste schooldag het afscheid gevierd van de eerwaarde heer *Marcel De Pauw*, jarenlang adjunct van de hulpbisschop van Vlaams-Brabant, monseigneur Leon Lemmens en zijn voorgangers. Voor zijn sterk gewaardeerde inzet, vooral als baken in de periode dat er nog geen nieuwe bisschop was aangesteld, kreeg hij een mooi Christusbeeld cadeau uit het klooster van Opgrimbie. We wensen Marcel het allerbeste in de nieuwe fase van zijn leven.

Gelukkige verjaardag

Aan *Kardinaal Godfried Danneels*, die naar aanleiding van zijn 80 lentes eerst de Sint-Romboutskathedraal in Mechelen vol zag lopen voor een dankviering en daarna de tuin van het Aartsbisdom voor een receptie.

Afscheid van E.H. Marcel De Pauw

Viering Kardinaal Danneels in de Sint-Romboutskathedraal (boven) en receptie in het Bisdom (foto links)

Christelijk medeleven

Voor *Marina Slegtinck*, verantwoordelijke Dienst Nascholing bij de Dienst pedagogische begeleiding, bij het recente overlijden van haar moeder.